

EDUSKUNNAN OIKEUSASIAMIEHEN KANSLIA

■■■■ ■■■■
■■■■ ■■■■
■■■■ NAANTALI

VASTAUS

24.6.2024

Viite: 25.04.2024 vireille tullut kantelu

EOAK/■■■■/2024 POLIISIN TOIMINTA TUTKINTAPYYNTÖJEN KÄSITTELYSSÄ

Arvostelitte Lounais-Suomen poliisilaitoksen menettelyä tutkintapyyntöjen käsittelyssä. Asiassa oli kysymys ostamassanne kiinteistössä olleista vakavista rakennusvirheistä. Katsoitte, että kiinteistölle tehty loppukatselmus oli tehty virheelliseksi ja laittomasti. Ette olisi ostanut kiinteistöä, jos olisitte tiennyt siinä olleista virheistä. Katsoitte, että lopputarkastuksen suorittanut rakennustarkastaja oli syylistynyt toiminnallaan rikokseen. Pyydätte oikeusasiamiestä arvioimaan, onko tutkinnanjohtaja ■■■■ Juuti syylistynyt virkavelvollisuuden rikkomiseen tai johonkin muuhun rikokseen tai laiminlyöntiin tehdessään esitutkintapäätökset.

Ensimmäinen poliisille tekemänne tutkintapyyntö koski Naantalin kaupungin viranhaltijoiden, yhden kuntopoliitikon ja rakennuttajien toimintaa rakennushankkeissa. Poliisi päätti 15.12.2022 asian (5650/R/■■■■/22) tutkinnan sillä perusteella, ettei asiassa ollut syytä epäillä rikosta tapahtuneeksi. Toinen poliisille tekemänne tutkintapyyntö tai jo tehdyn tutkintapyyntöön täydennys koski Naantalin rakennusvalvonnan toimintaa ja ennen kaikkea rakennustarkastajan toimia hänen 9.10.2020 tekemäänsä loppukatselmukseen. Katsoitte rakennustarkastajan hyväksyneen loppukatselmuksen taloon, josta puuttuivat kaikki eri rakennusvaiheiden tarkastusasiakirjat, ja josta osaan taloa ei ole koskaan myönnetty rakennuslupaa ja jonka alun perinkin laittomasti myönnetty rakennuslupa oli rauennut jo vuonna 2012. Poliisi päätti 4.1.2024 asian (5650/S/■■■■/23) tutkinnan sillä perusteella, ettei asiassa ollut syytä epäillä rikosta tapahtuneeksi.

Katsotte asioissanne tutkinnanjohtajan toimineen rikosylikonstaapeli Juutin menetelleen lainvastaisesti tehdessään esitutkintapäätökset. Toteatte, että poliisi on käsitellyt tutkintapyynnöissä toimitettua aineistoa ylimalkaisesti eikä ole oikeasti pyrkinyt selvittämään tapauksia. Mielestänne tutkinnanjohtaja Juuti ei joko ymmärrä tutkintapyynnön sisältöä tai sitten hän sivuuttaa sen sisällön tarkoituksellisesti. Tutkintapyynnössä ei ollut lainkaan kyse Naantalin kaupungin rakennusvalvonnan vastuusta, mitä tulee rakentamisen laatuun, vaan siitä, että rakennusvalvonta on täysin laiminlyönyt sille lakisääteisesti kuuluvan rakentamisen valvonnan valvonnan. Olette kantelussanne myös tuonut yksityiskohtaisemmin esiin seikkoja, joiden perusteella katsotte poliisin esitutkintapäätösten olleen virheellisiä. Toteatte myös, että Naantalin kaupungin toimista on aiemmin tehty kantelu Lounais-Suomen aluehallintovirastoon.

Asianne esiteltiin oikeusasiamies [REDACTED] Jääskeläiselle. Hänen pyynnöstään ilmoitan seuraavaa.

Esitutkintalain 3 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan esitutkintaviranomaisen on toimitettava esitutkinta, kun sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muutoin on syytä epäillä, että rikos on tehty. Toisaalta, jos jostain tapahtumasta saatavissa olevien tietojen perusteella ei ole syytä epäillä rikosta, ei esitutkin-taa saa toimittaa. Esitutkintalain säännös vastaa sisällöllisesti aiemmin voimassa olleen esitutkintalain 2 §:ää, jota koskevan lain esitöissä (HE 14/1985 s. 16) syytä epäillä -kynnystä on kuvattu siten, että rikosta on syytä epäillä, kun asioita huolellisesti harkitseva ihminen havaintojensa perusteella päätyy tällaiseen tulokseen. Esitutkinnan tarkoituksena on nimenomaan rikosten tutkiminen eikä mahdollisten muiden oikeudellisten erimielisyyksien selvittäminen. Poliisin tehtävänä on arvioida tapahtumia rikosoikeudellisesti esitutkintakynnyksen ylittymisen osalta eikä pelkkä väite rikoksen tapahtumisesta ei vielä ylitä esitutkintakynnystä.

Lain käyttämä sanamuoto jättää esitutkinnan toimittamisesta päättävälle viranomaiselle jossain määrin harkintavaltaa. Pelkkä poliisille tehty rikosilmoitus tai tutkintapyyntö ei siten automaattisesti johda esitutkintaan tai siihen, että jo aloitettu esitutkinta suoritetaan loppuun ja saatetaan syyttäjän syyteharkintaan. Asianosainen ei myöskään voi määrätä, mitä tutkintatoimenpiteitä poliisin tulee suorittaa tai miten poliisin tulee tutkintansa kohdistaa.

Ennen esitutkinnan aloittamista koskevan päätöksen tekemistä voidaan toimittaa ns. alustavaa tutkintaa sen selvittämiseksi, onko esitutkinnalle perusteita. Laissa ei säännellä sitä, missä tilanteissa tällaisia alustavia selvittelyjä on toimitettava, eikä sitä, kuinka kattava varsinaista esitutkintaa edeltävän alustavan tutkinnan tulee olla. Alustavan tutkinnan, samoin kuin itse esitutkinnan, suorittamiseen liittyy osin sellaisia tutkintataktisia ratkaisuja, joiden arviointi ei kuulu laillisuusvalvojalle.

Kantelunne ja sen liitteiden perusteella oikeusasiamiehellä ei ole asiassa aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä taikka harkintavallan ylitystä arvostelemis- tai esitutkintapäätöksissä.

Asianne ei ole antanut oikeusasiamiehelle aihetta toimenpiteisiin.

Esittelijäneuvos

 Holman

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.